

Eindtermen

Examen 2 - Niet Leven

2.1 Aansprakelijkheidsverzekeringen en Rechtsbijstand

Aansprakelijkheid

	Toepasselijke wetgeving betreffende de aansprakelijkheidsverzekering
Nr.	Algemeen
1.	De verschillende soorten aansprakelijkheid onderscheiden (morele, burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid) en herkennen welke aansprakelijkheden al dan niet verzekeraar zijn.
2.	De contractuele aansprakelijkheid en buitencontractuele aansprakelijkheid van elkaar onderscheiden en het belang van dit onderscheid op verzekeringsvlak bepalen.
	Boek 6 – Buitencontractuele aansprakelijkheid van het Burgerlijk Wetboek
	1 - Inleidende bepalingen
3.	Zich herinneren dat de bepalingen van Boek 6 van aanvullend recht zijn en de wettelijke uitzonderingen op deze regel herkennen (art. 6.1).
4.	Zich herinneren dat de wettelijke bepalingen van de buitencontractuele aansprakelijkheid van toepassing kunnen zijn tussen medecontractanten, tenzij de wet of het contract anders bepaalt (art. 6.3, § 1, eerste lid).
5.	Bepalen welke verweermiddelen de medecontractant kan invoeren als de benadeelde medecontractant schadeloosstelling vordert op grond van de buitencontractuele aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door de niet-nakoming van een contractuele verbintenis en herkennen voor welke vorderingen tot schadeloosstelling dit niet het geval is (art. 6.3 § 1, tweede lid).
6.	Zich herinneren dat tenzij de wet of het contract het anders bepaalt, de wetsbepalingen van de buitencontractuele aansprakelijkheid van toepassing zijn tussen de benadeelde en de hulppersoon van zijn medecontractanten (art. 6.3, § 2, eerste lid).
7.	Bepalen welke verweermiddelen de hulppersoon kan invoeren als de benadeelde op grond van de buitencontractuele aansprakelijkheid schadeloosstelling vordert van deze hulppersoon voor de schade veroorzaakt door de niet nakoming van een contractuele verbintenis (art. 6.3, § 2, tweede en derde lid).
8.	Zich herinneren dat, tenzij de wet anders bepaalt, de bepalingen van Boek 6 van toepassing zijn op zowel private en publieke rechtspersonen als natuurlijke personen (art.6.4).

2 – Feiten die tot aansprakelijkheid leiden	
9.	Het beginsel van de aansprakelijkheid voor eigen daad formuleren (art. 6.5) en de wezenlijke bestanddelen hiervan identificeren.
10.	In het kader van de aansprakelijkheid voor eigen daad het begrip 'fout' definiëren en toepassen (art 6.6, § 1) en herkennen welk gedrag vereist wordt door de 'algemene zorgvuldigheidsnorm' (art. 6.6, § 2 eerste lid).
11.	De gronden van uitsluiting van aansprakelijkheid voor fout herkennen (art 6.7 en 6.8).
12.	Het begrip 'overmacht' herkennen en toepassen (art. 6.7).
13.	Bepalen vanaf welke leeftijd een minderjarige aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door zijn fout of door een ander tot aansprakelijkheid leidend feit (art. 6.9 en 6.10).
14.	Zich herinneren dat de persoon die lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast, aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door zijn fout of door een ander tot aansprakelijkheid leidend feit (art. 6.11).
15.	Bepalen of de rechter mag oordelen dat de minderjarigen van twaalf jaar of meer en de geestesgestoorden geen schadeloosstelling verschuldigd zijn en of hij de door hen verschuldigde schadeloosstelling mag beperken (art. 6.10, tweede lid en derde lid en art 6.11, tweede lid).
16.	De draagwijdte en de toepassingsvoorwaarden bepalen van de aansprakelijkheid van de titularissen van het gezag over de persoon van de minderjarigen van minder dan zestien jaar en van zestien jaar of meer (art. 6.12, eerste en tweede lid).
17.	De draagwijdte en de toepassingsvoorwaarden bepalen van de aansprakelijkheid van de personen belast met het toezicht op anderen (art. 6.13).
18.	De draagwijdte en de toepassingsvoorwaarden bepalen van de foutloze aansprakelijkheid van de aansteller (art. 6. 14).
19.	De draagwijdte en de toepassingsvoorwaarden bepalen van de foutloze aansprakelijkheid van rechtspersonen van privaat recht en van publiek recht voor hun bestuursorganen en de leden ervan' (art. 6.15).
20.	De draagwijdte en de toepassingsvoorwaarden bepalen van de foutloze aansprakelijkheid voor gebrekkige zaken (art. 6.16).
21.	De draagwijdte en de toepassingsvoorwaarden bepalen van de foutloze aansprakelijkheid voor dieren (art. 6.17).
3 – Oorzakelijk verband	
22.	Zich herinneren dat een tot aansprakelijkheid leidend feit oorzaak van de schade is indien het een 'noodzakelijke voorwaarde' is voor deze laatste. (art. 6.18, § 1) en dat er geen aansprakelijkheid is als het verband tussen het tot aansprakelijkheid leidende feit en de schade dermate verwijderd is

	dat het kennelijk onredelijk zou zijn de schade toe te rekenen aan de persoon die wordt aangesproken (art. 6.18, § 2).
23.	Zich herinneren dat meerdere personen 'in solidum' aansprakelijk kunnen zijn (art. 6.19), dit begrip begrijpen en de gevolgen hiervan uitleggen.
24.	Zich herinneren dat indien een fout van de benadeelde een van de oorzaken is van de schade die hij lijdt, zijn recht op schadeloosstelling verminderd wordt in de mate dat zijn fout heeft bijgedragen tot het ontstaan van deze schade (art. 6.20, § 1).
25.	Zich herinneren dat de benadeelde geen recht heeft op schadeloosstelling als: <ul style="list-style-type: none"> • de fout die hij beging met het <u>opzet</u> schade te veroorzaken een van de oorzaken is van zijn schade; • deze fout begaan werd door een persoon voor dewelke hij aansprakelijk is (art. 6.20, § 3).
26.	Zich herinneren dat wanneer de benadeelde minder is dan twaalf jaar zijn recht op schadeloosstelling niet mag worden verminderd (art. 6.20, § 4).
27.	Zich herinneren dat wanneer er meerdere aansprakelijken zijn voor eenzelfde schade, degene die de benadeelde heeft schadeloosgesteld regres kan uitoefenen tegen elke aansprakelijke in de mate waarin zijn fout heeft bijgedragen tot het ontstaan van de schade (art. 6.21, § 1).
4 – Schade	
28.	Het begrip 'schade' omschrijven (art. 6.24, eerste lid).
29.	Zich herinneren dat de schade die bestaat in het verlies van een voordeel dat rechtstreeks zijn oorsprong vindt in een onrechtmatige gebeurtenis of activiteit die aan de benadeelde kan worden aangerekend, niet leidt tot schadeloosstelling (art. 6.24, tweede lid).
30.	Zich herinneren dat enkel 'zekere' schade leidt tot schadeloosstelling (art. 6.25).
31.	De begrippen patrimoniale en de extrapatrimoniale schade herkennen (art. 6.26).
5 – Gevolgen van aansprakelijkheid	
32.	Zich herinneren dat degene die aansprakelijk is voor schade gehouden is tot 'integrale' schadeloosstelling, rekening houdend met de concrete toestand waarin de benadeelde zich bevindt (art. 6.30).
33.	De doelstellingen herkennen van de schadeloosstelling van de patrimoniale en van de extrapatrimoniale schade (art. 6.31, § 1).
34.	De wijzen van schadeloosstelling bepalen: in natura, schadevergoeding of beiden gelijktijdig als dit nodig is voor een integrale schadeloosstelling (art. 6.31, § 2).
35.	Bepalen op welk ogenblik de omvang van de schade wordt bepaald (art. 6.32).
36.	Het begrip herstel in natura herkennen (art. 6.33, § 1).

37.	Bepalen onder welke vorm de toekomstige schade die het gevolg is van een aantasting van de fysieke of psychische integriteit wordt vergoed (art. 6.34).
38.	Zich herinneren dat de rechter afzonderlijk elk van de elementen van de schade moet bepalen waarvoor hij schadevergoeding toekent en de uitzonderingen op die verplichting herkennen (art. 6.36).
39.	Zich herinneren dat de benadeelde die vergoed werd voor schade als gevolg van een aantasting van zijn fysieke of psychische integriteit recht kan hebben op een bijkomende schadevergoeding voor nieuwe schade of verergering van de schade en dat de afstand van dat recht zonder uitwerking blijft (art. 6.37).
40.	Bepalen op welke vergoeding de benadeelde recht heeft in geval van: <ul style="list-style-type: none"> • beschadiging van een zaak; • tenietgaan van een zaak of wanneer het herstel ervan niet mogelijk is (art. 6.38).
41.	Zich herinneren dat het bedrag van de schadevergoeding niet afhankelijk is van het gebruik dat de benadeelde ervan zal maken (principe van de vrije beschikking over de schadevergoeding) (art. 6.39).
6 – Bevel of verbod	
42.	Herkennen dat de rechter de bevoegdheid heeft een bevel of verbod op te leggen om een wettelijke regel te doen naleven als de vaststaande of ernstig dreigende schending ervan schade zal veroorzaken (art. 6.40).
7 – Bijzondere aansprakelijkheidsregimes	
43.	Het beginsel formuleren dat ‘de producent aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product’ (art. 6.41).
44.	Herkennen wat onder ‘product’ wordt verstaan (art. 6.42).
45.	Herkennen wat onder ‘producent’ wordt verstaan (art. 6.43) en zich herinneren dat de leverancier ook als producent kan worden beschouwd (art. 6.44).
46.	Herkennen wanneer een product gebrekkig is (art. 6.45, eerste lid).
47.	De elementen herkennen die de benadeelde moet kunnen bewijzen (art. 6.47).
48.	Herkennen welke schade moet worden vergoed en niet moet worden vergoed en zich herinneren dat voor de schade toegebracht aan goederen er een franchise wordt afgetrokken (art. 6.51).

	Andere bijzondere aansprakelijkheidsregimes
49.	De voorwaarden van de aansprakelijkheid zonder fout wegens burenhinder bepalen (art. 3.101 van het Boek 3 "Goederen" van het Burgerlijk Wetboek).
50.	De kenmerken van de objectieve aansprakelijkheid bepalen en de drie belangrijkste vormen van objectieve aansprakelijkheid opsommen (brand en ontploffing in voor het publiek toegankelijke plaatsen, productaansprakelijkheid en zwakke weggebruikers-art. 29bis W.A.M.).
	Art. 141 tot 153 van de wet van 04 april 2014 betreffende de verzekeringen, inbegrepen de specificiteiten van de schade-afhandeling
51.	De verplichtingen van de aansprakelijkheidsverzekeraar tijdens en na de overeenkomst bepalen (omvang van de waarborg in de tijd: art. 142 wet van 04.04.2014 betreffende de verzekeringen).
52.	De rechten van de benadeelden bepalen en de gevolgen hiervan identificeren: vrije beschikking van de vergoeding, kwitantie ter afrekening, eigen recht van de benadeelde, principe van de niet-tegenstelbaarheid van de excepties in wettelijk verplichte BA-verzekeringen (art. 147, 148, 150 en 151 van de wet van 04.04.2014 betreffende de verzekeringen). Zich herinneren dat een schadegeval opzettelijk veroorzaakt door de minderjarige of dat het gevolg is van zijn grove schuld, niet tegenwerpelijk is aan de benadeelde in een verzekering BA Privé-leven art. 151 § 2 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen).
53.	Zich herinneren dat een schadeloosstelling door de verzekerde zonder toestemming van de verzekeraar tegen hem niet kan worden ingeroepen en dat het erkennen van feiten of het verstrekken van eerste geldelijke of medische hulp geen grond oplevert voor de weigering van de dekking (art. 149 wet van 04.04.2014 betreffende de verzekeringen).
54.	Het principe omschrijven van de leiding van het geschil door de aansprakelijkheidsverzekeraar (art. 143 van de wet van 04.04.2014).
55.	De verplichtingen herkennen van de verzekerde bij schadegeval en de mogelijke sancties bij verzuim (artikel 144 en 145 van de wet van 04.04.2014).
56.	De verplichting herkennen van de verzekeraar om de intrest op de in hoofdsom verschuldigde schadevergoeding en de kosten betreffende de burgerlijke rechtsvorderingen te betalen, zelfs boven de dekkingsgrenzen (artikel 146 van de wet van 04.04.2014).
57.	Zich herinneren dat de verzekeraar een recht van verhaal mag voorbehouden tegen de verzekeringnemer of de verzekerde en de voorwaarden van dit verhaal herkennen (art. 152 van de wet van 04.04.2014).
58.	Bepalen wie kan tussenkomen in de rechtspleging en onder welke voorwaarden een vonnis kan worden tegengeworpen aan de verzekeraar de verzekerde of de benadeelde (art. 153 van de wet van 04.04.2014).

Het K.B. van 12 januari 1984 en de voorwaarden en bepalingen van de verzekering BA Privéleven	
59.	Zich herinneren dat het K.B. van 12 januari 1984 minimumgarantievoorwaarden oplegt, maar geen verzekeringsverplichting.
60.	Aanduiden welke aansprakelijkheid minimum moet worden verzekerd (art. 1).
61.	De personen herkennen die als verzekerden moeten worden beschouwd (art. 3).
62.	Herkennen welke verzekerden wettelijk als derden moeten worden beschouwd en voor welke schade (artikel 6, 2° en 3°).
63.	Zich herinneren dat de verzekering BA Privéleven de schade voortvloeiend uit de burgerrechtelijke aansprakelijkheid die onderworpen is aan een wettelijk verplicht gestelde overeenkomst mag uitsluiten (artikel 6, 1°).
64.	Zich herinneren dat mag worden uitgesloten: de schade door andere dan huisdieren, door motorboten, door zeilboten van meer dan 200 kg, door gebouwen die niet gebruikt worden als hoofdverblijf, door het beoefenen van jacht en door wild (wildschade), door een rijpaard waarvan men eigenaar is.
65.	Zich herinneren dat de verzekeraars de aansprakelijkheid bij grove schuld minimum moeten dekken tot de jaren van onderscheid (artikel 6, 6°), maar dat de verzekeraars doorgaans deze dekking uitbreiden tot een latere leeftijd.
66.	Zich herinneren dat in sommige verzekeringsovereenkomsten BA Privéleven dekking wordt gegeven voor de persoonlijke aansprakelijkheid van minderjarigen naar aanleiding van opzettelijke schadegevallen na de jaren van onderscheid.
67.	Zich herinneren dat het wettelijk of contractueel subrogatie- of verhaalsrecht van de verzekeraar tegen de verzekerde minderjarige kinderen wettelijk wordt beperkt tot een maximumbedrag (artikel 7).
68.	Aanduiden onder welke voorwaarden de schade veroorzaakt met een motorrijtuig moet worden gedekt in het kader van de wetgeving BA Privéleven (artikel 6,1°).
69.	Zich herinneren dat de vrijwilligers in aanvullende orde gedekt zijn door de verzekering BA Privéleven.
Voorwaarden en bepalingen van de bedrijfs- en beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen	
70.	Opnoemen welke soorten aansprakelijkheid kunnen worden gedekt in een verzekering 'burgerlijke aansprakelijkheid van ondernemingen' en in een verzekering van de beroepsaansprakelijkheid.

71.	Bepalen uit welke onderdelen/afdelingen de verzekering " burgerlijke aansprakelijkheid van ondernemingen " kan bestaan (BA Uitbating, BA Na levering/productaansprakelijkheid, Toevertrouwd goed, Rechtsbijstand, Objectieve aansprakelijkheid bij brand en ontploffing).
72.	Het voorwerp van de waarborg " uitbatingaansprakelijkheid " in de verzekering " burgerlijke aansprakelijkheid van ondernemingen " herkennen (buitencontractuele aansprakelijkheid voortvloeiend uit de activiteiten van de verzekerde onderneming met inbegrip van contractueel bepaalde nevenactiviteiten).
73.	Zich herinneren dat de aansprakelijkheid voor verkeersrisico's met betrekking tot ingeschreven motorrijtuigen niet verzekerd zijn in de verzekering " burgerlijke aansprakelijkheid van ondernemingen ".
74.	Zich herinneren dat het gebruik van motorrijtuigen als werktuig verzekerd is in de verzekering " burgerlijke aansprakelijkheid van ondernemingen " en niet in een verzekering BA Motorrijtuigen.
75.	Zich herinneren dat de waarborguitbreiding voor 'Toevertrouwde goederen' minstens de schade dekt aan goederen die aan de verzekerde werden toevertrouwd om eraan te werken.
76.	Zich herinneren dat de verzekering " burgerlijke aansprakelijkheid van ondernemingen " minimum dekking geeft voor de lichamelijke schade, de materiële schade en de onstoffelijke of immateriële schade gevolgschade.
77.	Begrijpen wat er onder 'levering' in de waarborg 'BA Na levering' wordt verstaan (materiële bezitsoverdracht van een product, met verlies van het recht op toezicht en controle).
78.	Het voorwerp bepalen van de waarborg 'BA Na levering' en zich herinneren dat de wetgeving productaansprakelijkheid er deel van uitmaakt.
79.	Zich herinneren dat er voor bepaalde beroepen en bedrijfsactiviteiten een wettelijke verplichting tot het verzekeren van de beroepsaansprakelijkheid of de aansprakelijkheid van de onderneming bestaat.
80.	Zich herinneren dat de uitbater van bepaalde inrichtingen toegankelijk voor het publiek verplicht is tot het sluiten van een verzekering van de objectieve aansprakelijkheid bij brand en ontploffing.
81.	Het voorwerp van de tienjarige aansprakelijkheid van architecten en aannemers omschrijven.
82.	Zich herinneren dat de verzekering van tienjarige aansprakelijkheid van architecten en aannemers wettelijk verplicht is onder bepaalde voorwaarden.
83.	De gangbare waarborguitbreidingen van de verzekering van de tienjarige aansprakelijkheid herkennen: buitencontractuele aansprakelijkheid, immateriële gevolgschade, artikel 3.101 van het Boek 3 "Goederen" van het Burgerlijk Wetboek, beschadiging van de bestaande uitrustingen van de bouwheer.

Rechtsbijstand

	Toepasselijke wetgeving op de verzekering rechtsbijstand
84.	Bepalen welke de wettelijke beheersformules zijn inzake rechtsbijstandsverzekering, op grond van het KB van 12 oktober 1990 (gescheiden beheer, schaderegelingskantoor, tussenkomst van een advocaat naar keuze).
85.	Zich herinneren dat de verzekerde bij een gerechtelijke of administratieve procedure en bij belangenconflict met de verzekeraar vrij is in de keuze van de raadslieden (art.156 wet 04 april 2014 betreffende de verzekeringen).
86.	De rechten van de verzekeraar en de verzekerde bepalen bij weigering van prestatie ingevolge een verschil van mening over de regeling van het gedekt schadegeval (ook objectiviteitsclausule genoemd, art. 157 wet 04 april 2014 betreffende de verzekeringen).
87.	Zich herinneren dat geldboetes en minnelijke schikkingen in strafzaken door een rechtsbijstandsverzekeraar in principe niet mogen worden verzekerd (art. 155 Wet 04 april 2014 betreffende de verzekeringen).
	De voorwaarden en bepalingen van de verzekering rechtsbijstand
88.	Het voorwerp van een verzekering rechtsbijstand herkennen, rekening houdend met de wettelijke omschrijving (artikel 154 wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen).
89.	De belangrijkste waarborgen van een verzekering rechtsbijstand bepalen: burgerlijk verhaal, strafrechtelijke verdediging en (mogelijk) burgerlijk verdediging.
90.	Het voorwerp van de aanvullende waarborgen die een rechtsbijstandsverzekeraar kan aanbieden herkennen: burgerlijke verdediging, insolventie van derden, borgstelling in het kader van een verzekerd geschil, voorschot van fondsen.
91.	Zich herinneren dat een verzekering rechtsbijstand geschillen kan dekken in bijzondere rechtsdomeinen, zoals contracten- en consumentenrecht, arbeids- en sociaal recht, personen- en familierecht, fiscaal recht, administratief recht, erf-, schenkings- en testamentenrecht, zakenrecht...).
92.	Zich herinneren dat verzekeringen rechtsbijstand afzonderlijk (voor motorrijtuigen, het privéleven, beroeps- en bedrijfsactiviteiten...) of samen met een andere verzekering kunnen worden gesloten bij gespecialiseerde of bij multibrancheverzekeraars
93.	Zich herinneren dat de verzekering rechtsbijstand kan voorzien in een tussenkomstdrempel, vrijstelling, wachttijd en maximale tussenkomstplafonds en begrijpen wat deze begrippen betekenen.
94.	De rol herkennen van de burgerlijke verdediging door de verzekering rechtsbijstand ten opzichte van het principe van de 'leiding van het geschil' door de BA-verzekeraar (artikel 143 wet van 04.04.14 betreffende de verzekeringen).